

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่กลุ่มเขต(โซน)6 กลุ่มเขต ในพื้นที่เขต 50 เขต จำนวน 430 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มพื้นที่เขตในแต่ละกลุ่มเขต ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามการจัดกลุ่มพื้นที่เขตของกรุงเทพมหานครโดยใช้ สัดส่วนประมาณ 3:1 ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีรายละเอียดดังนี้

การจัดกลุ่มพื้นที่เขตของกรุงเทพมหานคร

กลุ่มวังหลวง ประกอบด้วยพื้นที่เขตรวม 9 เขต ได้แก่ เขตพระนคร , เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย , เขตปทุมวัน , เขตสัมพันธวงศ์ , เขตบางรัก , เขตดุสิต , เขตบางซื่อ , เขตพญาไท , และเขตราชเทวี

กลุ่มบุรพา ประกอบด้วย พื้นที่รวม 9 เขต ได้แก่ เขตบางเขน , เขตดอนเมือง , เขตจตุจักร , เขตบางกะปิ , เขตลาดพร้าว , เขตบึงกุ่ม , เขตหลักสี่ , เขตสายไหม และ เขตวังทองหลาง

กลุ่มศรีนครินทร์ ประกอบด้วย พื้นที่เขตรวม 8 เขต ได้แก่ เขตประเวศ, เขตมีนบุรี , เขตลาดกระบัง , เขตหนองจอก , เขตสวนหลวง , เขตสะพานสูง , เขตคันนายาวและ เขตคลองสามวา

กลุ่มเจ้าพระยา ประกอบด้วย พื้นที่เขตรวม 9 เขต ได้แก่ เขตยานนาวา , เขตสาทร , เขตบางคอแหลม , เขตพระโขนง , เขตคลองเตย , เขตห้วยขวาง , เขตดินแดง , เขตวัฒนา และ เขตบางนา

กลุ่มกรุงธนเหนือ ประกอบด้วย พื้นที่เขตรวม 7 เขต ได้แก่ เขตภาษีเจริญ , เขตบางกอกน้อย , เขตบางพลัด , เขตตลิ่งชัน , เขตบางกอกใหญ่ , เขตหนองแขม และเขตทวีวัฒนา

กลุ่มกรุงธนใต้ ประกอบด้วย พื้นที่เขตรวม 8 เขต ได้แก่ เขตธนบุรี , เขตคลองสาน , เขตบางขุนเทียน , เขตจอมทอง , เขตราษฎร์บูรณะ , เขตบางแค , เขตบางบอน และเขตทุ่งครุ

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างของพื้นที่เขต ใช้สัดส่วนประมาณ 3:1 ในแต่ละกลุ่มเขต โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างพื้นที่เขต ดังนี้

กลุ่มวังหลวง	จำนวน 3 เขต	ได้แก่ เขตปทุมวัน เขตราชเทวี เขตดุสิต
กลุ่มบุรพา	จำนวน 3 เขต	ได้แก่ เขตจตุจักร เขตบึงกุ่ม เขตวังทองหลาง
กลุ่มศรีนครินทร์	จำนวน 2 เขต	ได้แก่ เขตลาดกระบัง เขตสะพานสูง
กลุ่มเจ้าพระยา	จำนวน 3 เขต	ได้แก่ เขตบางคอแหลม เขตห้วยขวาง เขตบางนา
กลุ่มกรุงธนเหนือ	จำนวน 2 เขต	ได้แก่ เขตบางพลัด เขตหนองแขม
กลุ่มกรุงธนใต้	จำนวน 2 เขต	ได้แก่ เขตบางแค เขตบางขุนเทียน

ขั้นที่ 2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 โรงเรียนในแต่ละพื้นที่เขต โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียนในพื้นที่เขต ดังนี้

1. เขตปทุมวัน โรงเรียนปทุมวัน
2. เขตราชเทวี โรงเรียนวัดสุทัศนารุณ
3. เขตดุสิต โรงเรียนสุโขทัย
4. เขตจตุจักร โรงเรียนประชานิเวศน์

5. เขตบึงกุ่ม	โรงเรียนคลองกุ่ม
6. เขตวังทองหลาง	โรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก
7. เขตลาดกระบัง	โรงเรียนบ้านทับยาว
8. เขตสะพานสูง	โรงเรียนลาดบัวขาว
9. เขตบางคอแหลม	โรงเรียนบางโคล่นอก
10. เขตห้วยขวาง	โรงเรียนพระราม 9 (กาญจนภิเษก)
11. เขตบางนา	โรงเรียนบางนานอก
12. เขตบางขุนเทียน	โรงเรียนวัดบางกระดี
13. เขตบางแค	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง
14. เขตบางพลัด	โรงเรียนวัดศิริไอยสววรรค์
15. เขตหนองแขม	โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล

ขั้นที่3การสุ่มตัวอย่างคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ในแต่ละโรงเรียน ใช้ตัวแทนคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน ผู้นำชุมชน 1 คน ข้าราชการครู 1 คน และ เลขาธิการ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างในการให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 75 คน จำแนกรายกลุ่มได้ ดังนี้

1. ประธานกรรมการ	จำนวน 15 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน 15 คน
3. ผู้นำชุมชน	จำนวน 15 คน
4. ข้าราชการครู	จำนวน 15 คน
5. เลขาธิการ	จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็น แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคณะกรรมการการศึกษา การประกอบอาชีพในปัจจุบันมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและปลายเปิด จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา มีลักษณะปลายเปิด มีจำนวน 8 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยยึดกรอบบทบาทคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่กำหนดได้ตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วย คณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ 2541

2. สร้างแบบสัมภาษณ์

3. นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไข

4. นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย 4 ท่าน คือ

4.1 รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 นายไพรัช อรรถกามานนท์ ผู้อำนวยการกองวิชาการ

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

4.4 นายโสภณ สุวรรณวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่เงินโชติกาภิราม

กรุงเทพมหานคร

5. นำแบบสัมภาษณ์และแบบศึกษาเอกสารจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เสนอถึง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังสำนักงานเขต และโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนัดหมายการสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้สัมภาษณ์ล่วงหน้า และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ช่วงเวลาสัมภาษณ์ตั้งแต่วันที่ 25 พฤศจิกายน 2541 ถึง 15 กุมภาพันธ์ 2542 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ 75 คน ผู้วิจัยสัมภาษณ์ได้ 75 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละของแต่ละรายการ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการ} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

(ประคอง กรรณสูตร : 2525)